

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők. Előfizetési pénzek és reklamációk Feigl Gyula és Rónai Frigyes kiadók címére küldendők.

Előfizetési ár:
Egész évre 8 korona, félévre 4 korona
negyedévre 2 korona, egyes szám ára 20 fillér.
Nyilttér sora 40 fillér.
Hirdetés nagyság szerint.

XXVIII. évfolyam.

Felelős szerkesztő:
JAMBRIK LAJOS.

10. szám.

Ipari szakoktatás.

Az új ipartörvény tervezetében lényeges helyet foglal el az ipari szakoktatás, melyre Kossuth Ferenc, kereskedelmi miniszter kiváló súlyt akar helyezni. Az iparosok ingyen oktatása, hogy szak tudásuk, képzettségük fejlődjön, olyan figyelemre méltó momentum, mely hivatva van iparosainkat és így iparunkat is jóvalta magasabbra emelni.

A nemzetállam kiépítésének nagy munkája szempontjából az ipart illetőleg első s tán legfontosabb feladat a szakoktatás kellő szervezése. Tanult, iskolázott kisiparos osztály egyrészt ipari termékeinek előállításánál nagyobb eredményt tudhat elérni s így könnyebben versenyre kelhet a belföldi gyár- és külföldi iparral szemben, másrészt iskolát járt, művelt iparososztályban sokkal éberebb a nemzetállam tudata. Tanult iparos sokkal inkább tud felmelegedni az osztályérdekek fölül s mint ilyenek sokkal magasabb és szélesebb látókörre van a nemzet öncélja, feladatai terén, mint olyanok, ki minden szellemi táplálék nélkül sajátította el mesterségét.

Egy nemzet-iparos lelki szeme előtt nem tisztán az a törekvés lebeg, hogy megrendeléshez, avagy a felmerülő szükséglethez mérten éppen csak elkészítse munkáját, amiből életét fenntarthatja. Ez az irány legkezdetelegesebb stádiuma a nemzet-iparos életének. Ennél a pontnál a nemzet-iparos meg nem állapodhatik, mert a nemzetállam ennél többet követel. Követeli ugyanis azt, hogy minden ipartermékében a nemzet karaktere, jellege tükröződjék vissza. Minden ipartermék a nemzet sajátos szokását adja vissza úgy, hogy ekképen a belföldi fogyasztás minden igényét kielégítve, visszaszorítsa a külföldi ipar jogtalan betolakodását. Ezen törekvésben az iparost ama tudatnak kell vezérelni, hogy

ezzel a nemzetállam nagy eszméjének, anyagi és kulturális céljainak megerősítéséhez fog hozzájárulni.

Hogy ekként az egész iparosoztályt a nemzet öncélja irányában és szellemében átformálhassuk, nem elég ennek eléréséhez csupán az, hogy az iparos ifju nemzedéket mesternél leendő hosszabb vagy rövidebb ideig tartó gyakorlati tanouckodásra, inaszkodásra szorítsuk. Ezzel a rendszerrel csak minden lélek s öntudat nélküli modern rabszolga munkáshadatot nevelnénk.

A mai kisiparosnak az élet nehéz küzdelmei közepette fizikai lehetetlenség annyi időt szentelni magának, hogy tanulóját modern nemzet-iparossá nevelhesse.

Ha a kisiparos osztály egymaga gyenge, képtelen erre a feladatra, álljon oda melléje teljes erejével a magyar törvényhozás.

A műhelybeli oktatást a mesterre hagyjuk. Azt majd elvégzi ő. Az iskolai oktatás magának a nemzetnek: a törvényhozásnak kötelező feladata.

Az iparoktatás szeritünk két irányban fejlesztendő, még pedig általános és speciálisan szakirányban.

Az általános irányt a népiskolától egészen a legfelsőbb iskoláig meghonosítani. A mai élő nemzedék minden egyes tagját — sajnos — nem lehet megnyerni az ipar tántoríthatlan hívének. Meg kell hát akkor nyernünk a jövő nemzedéket! A nemzetállam örökké élő organizmus, mely nem csupán a jelenért, hanem a jövőért is él. A jövő pedig ott van az iskolában.

Már az elemi iskolás nebulónak fejébe is, be kell oltanunk az ipari foglalkozás tisztos, becsületes, nemzet és életfontos voltát. Meg kell magyaráznunk ezekkel az apró gyermekekkel is, hogy az iskolateremben minden, a mit szemünk lát, kezük érint, a mit magukon hordanak, a kérges tenyerű

iparos izzadtságos munkája; nélküle nem léteznénk, mert ő a maga a természet. Sárból, porból, piszokból, hulladékból alkot ő természethez hasonló szepet, eszményit. Meg kell magyaráznunk már ezekkel az apró fejűekkel is, hogy az iparos nem nézi, vajjon az anyag, mit fel akar dolgozni, szép-e, rút-e, alacsony vagy magas származású-e? Csupán arra törekszik, hogy mindannyiunknak használjon s az emberiség millióit étellel, itallal, ruhával elláthassa.

Az elhintett magvakat szabadjára nem hagyhatjuk. Azokat ápolnunk kell, hogy gyökeret hajtván a középiskolákban törzsekké, a felsőbb iskolákban egyetemes, terebélyes fákká növekedhessenek.

A középiskolákban az ipar általános ismeretivel, annak nemzeti missziójával kell megismertetni az ifjuságot. E tantárgyat kötelezővé kell tenni a középiskolákban! Az általános ismeretek elméleti tanítása mellett különös haszonnal jár ipari műhelyeknek, telepeknek megszervezése.

Az iparoktatás másik nagy utja a tulajdonképeni szakoktatás ipart üzők részére, minden fokon ingyenes tanítással.

Alsó- közép- és felsőfoku ipar szakiskolák létesítendők. Alsó fokuk az ország minden városában s nevezetesebb községekben, középfokuk minden nagyobb ipari gócponton, felsőfokuk az ország geográfailag felosztott nagyobb területein állítandók fel.

A tanrendszer megállapítása és ez iskolák belső szervezetének részletes taglalása ezuttal nem feladatunk.

Annyit azonban szükségesnek tartunk kiemelni, hogy ez iskolákban a gyakorlati irány mellett az elméletnek is helyt kell adni. Fontosnak tartjuk, hogy az egyes szakok gyakorlati és elméleti tanításán felül, gondot, kell fordítani, mindazokra az

Tárca.

Köd országából.

Írta: Holgár Lajos.

Vajmi nagy élvezete nem lehet az utazásban-úgy vélekedett egy utitársam, midőn déleled után a hajó alsó kabinjában huzódott meg, hogy aznap uti benyomásaimat ismét papírra vessem. Hiszen egész üdülése, öröme kárba vész, ha közbe dolgozik és nem él teljesen a pillenésnek, a szemlélődésnek.

— Ez csak önnek tűnik úgy fel uram, mondán, mivel maga nem követi az én példámat, és higgye meg sokkal üdítőbbnek lát ha nyugalomunkat közbe-közbe megszakítjuk egy kis társadalommal, mert az örökös téltlenség végre is eltompítja elménket és a megfigyelésre kevesebbe teszi fogékonnyá.

Miután utitársam elém nyujtotta szivartárcáját, melyből egy sötétbarna, importált havannát vettem ki, szó köszöntés nélkül magamra hagyott, az angolországvásárolt szivarok mind drágák, és kevés kivétellel rossz

szak is, a nikotintartalom a rágyujtás után azonnal felszívódik és ellepí az ajkát, és a fej elkábul tőle... Miközben a kabin ablakait egyeletes zajjal csapkodták a hullámok, magam elé terítettem írómappámat és hozzáfogtam aznap élményeim leírásához.

A kontinens lakói előtt, ha Angolországot említünk okvetlen Londont képzelnek alatta, hogy a britt szigeteknek még egyéb számottevő városai is vannak. Ha elmondjuk, elhiszik ugyan, mint mindent, bármily mese-szerű is, különö angoliaról, az igen keveset olvastak azokról a városokról, melyek mind egy-egy külön világot tárnak szemünk elé. Bárhol egyebütt a földön a városok, a népek magukon hordják országuk jellegét, csak épen az angol nép mutat kerületenkint városonkint eltérő sajátosságokat.

Mind ezek az eltérések mélyen gyökereznek és elsősorban nemzeti-politikai okokra vezetendők vissza, a többi okok csak másod-sorban következnek az egyes városok lakosságának egyetemleges foglalkozására. egy és ugyanazon kereseti ág körül, a jólét, a lakosság kisebbik felének hatalmas gazdagsága, és a másik résznek sötét, vigasztalan nyomorúsága.

— Utasok a fedélzetre! A hajókormányasának parancs-zava egyszerre csak lehatolt kabinomba. Ijedten ejtettem ki a tollat kezemből felsietten a fedélzetre.

Mentőcsónakokat lebecsülni, utasok a fedélzeten jobban csoportosulni, polgyázt senki se vigyen.

A kapitány rendelkezései egymást érték, míg én tejesztemem belevettem magamat abba a hűbölgygő áradatba, mely a jajveszélő utasokat ellenállhatatlan erővel vitte jobbtelé. Még csak nem sejtettem, micsoda katastrofa éhetett bennünk. Első pillantra azt hittem, hogy a hajó léket kapott. Jaj pedig, amikor a hajó csak egyeletesen haladt előre azt véltem, kalózok támadták meg. De mindjárt beláttam, hogy ez a gondolat lehetetlen. Harwich és Edinbutgh között a hajó oly biztonsággal halad, mint akár egy omnibusz fényes nap pal az Andrássy ut aszfaltján.

De egy pillanat múlva felismerem a helyzet veszélyes voltát, sűrű füst gomolygott elő a hajó azon részéből, hol akátrány, szén és olajraktár volt.

Csak most kárhoztattam magamat, hogy azt a kirándulást hozzátartozóim tudta nélkül, szinte titokban rendeztem. Most még csak sejteti sen: fogja senki eltűnésem okát. Már úgy éreztem, hogy a lángok

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testvélyt, megszünteti a köhögést, válalódást, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva

Mint hogy értéktelen utánszatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc).

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszer-tárakban. — Ára ötvenkint 4— korona

